

Iz celega sveta.

2500 porok na Dunaju. Tekom letošnjega predpusta so imeli na Dunaju 2500 porok, med temi jih je bilo na pustno nedeljo 1100, poleg teh še 300 srebrnih in 12 zlatih porok.

Grzeča velika stavka na Angleškem. Čene pride do sporazuma, tedaj bodo začeli angleški premogarji stavkati. V poštev pride 1,050.000 rudarjev, od katerih jih dela 800.000 po dnevu. Če bodo začeli stavkati vsi delavci, tedaj bo to uničevalno uplivalo na gospodarsko življenje Anglije.

Strašna nesreča pri streljanju. V Brusnicah na Kranjskem so v nedeljo zvečer, dne 11. t. m., streljali na čast nekemu ženinu. Moznar se je razpočil in pri tem je tri mladeniče strašno razmesarilo v obraz, in sicer 17letnega Jožefa Babiča, 24letnega Jožefa Nosana in 21letnega Janeza Saška. Enemu je odtrgalo nos, drugemu raztrgalo ustnice, vsem trem uçarilo v oči, da bodo najbrže za vedno slepi, odtrgalo jim kožo po obrazu, enemu je celo les, s katerim je bil nabit topič, prodril oko in ostal v možganih. Bil je strašen prizor. Ob 11. uri zvečer so jih peljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo.

Letni promet pisem na vsem svetu. Koliko pisem se razpošilja na leto po vsem svetu? To vprašanje utegne gotovo zanimati vsakogar. Glasom nekega izkaza, izdanega v Italiji, znaša letni promet pisem lepo število 3300 milijonov, ali 9,041.096 na dan, oziroma 376.712 na uro. Na minuto bi prišlo 6278, na sekundo 104 pisma. Ko bi tehtali vsa pisma obenem, bi se dobilo povprečno težo 23 milijonov kg. Ko bi se zložila pisma eno poleg drugega, pokrila bi površina 44.000 hektarjev. Naša zemlja ima okoli 1580 milijonov prebivalcev. Potemtakem bi prišli na vsakega prebivalca nekaj nad dve pismi na leto.

Luteranstvo na potu do razpada. Luter je odpravil pet sv. zakramentov. Njegovi učenci v sedanjem času odpravljajo še ostalo. V luteranskem glasilu: „Protestantenblatt“ beremo, da obred, ki oživlja vero v starših in drugih, ki so navzoči, ne koristi otroku nič. Tako izgubljajo luterani zadnja znamenja krščanstva in se potapljujejo polagoma v brezverstvo.

Čudna prodaja. Nek gostilničar v Solnogradu je prodal svojo gostilno svojemu stalnemu gostu za ne navadno ceno. Na prvo okno gostilne je moral kupec položiti pet zrn pšenice, na drugo 10, na tretje 20 zrn in tako naprej. Število pšeničnih zrn se je moralo na vsakem oknu podvojiti. Pri 35. oknu sta se prodajalec in kupec že sprla, ker je kupcu zmanjkalo pšenice, oziroma denarja. Gostilna namreč obsega nad 90 oken! Na 35. okno bi bil moral položiti kupec pšenice v vrednosti 400.000 K.

Koliko kruha pojedó posamezni narodi. Izkaz o porabi kruha nam pove, da poje na leto: Danec 287 kg kruha, Belgijec 274 kg, Francoz 234 kg, Svičar 212 kg, Nemec 209 kg, Rus 173 kg, Avstrijec in Spanec 155 kg, Italijan 125 kg, in Portugalec 102 kg. Iz tega se vidi, da prebivalci Severne Evrope več pojedó, kot oni na toplem jugu.

Obsojen radi uboja dveh bratov. Preč novomeškimi porotniki je stal pretečeni teden komaj 28 let stari delavec Fr. Meke iz Gorice pri Krškem radi uboja dveh oseb, Meke je dne 25. decembra lanskega leta v podružnični cerkvi na Gori z nožem zabodel Franceta Žarn ter ga smrtno nevarno poškodoval, istega dne je pa na svojem domu zabodel s kuhinjskim nožem Janeza Žarna in Antona Žarna, ki sta ga prišla vprašat, zakaj je brata zabodel. Oba brata je zabodel s tako silo, da sta se komaj privlekla do sosednjih hiš in umrla. Na delno potrditev vprašanj od strani porotnikov je porotno sodišče obsodilo Meketa na 6 let težke ječe.

Zidje na Ogrskem imajo 240 milijonov premičnega premoženja, kristjani pa le 214 milijonov. Od

30 milijonov oralov zemlje posedujejo židje 4% milijona oralov, v najemu imajo 3 milijone oralov. Na 1000 časopisov prihaja 80 židovskih. Srečni Ogri!

Pred 50 leti. Cesar med slovenskimi vojaki. Te dni je minulo 50 let, odkar so slovenski vojaki v Borogorti, na meji piemonteški, pred cesarjem defilirali. Cesar je klical slovenskim vojakom v slovenskem jeziku: „Dobro Slovenci!“ In zopet drugič: „Prav do bro, Slovenci!“ Slovenske vojake je hvala cesarjeva v milem materinem jeziku silno navdušila in ganila do solz.

Obdačeni neoženjenci. V občini Nagy-Peskata v bližini Stolnega Belgrada na Ogrskem, kjer vzdržujejo približno 200 otrok v mestnem otroškem zavetišču, je sklenil občinski svet, da obdači vse, v občini bivaajoče neoženjene ter s temi novimi dohodki vzdržuje vzgojo sirot. Za predlog so glasovali vsi občinski svetniki razen enega.

Največji trg s prašiči je v Čikagi v Ameriki. V enem dnevu je bilo prignanih 87.716, v enem tednu čez 300.000, v enem mesecu čez 1 milijon in v enem letu okroglo 9 milijonov prašičev na trg. Drugi največji trg je v Kansas City v državi Kansas v Ameriki. Tam je bilo prodanih v l. 1907. 2,933.700 prašičev.

Požigalec. Kmečki sin Kanic v Trutnovu na Češkem se je bil sprl s svojo materjo in sestro, ter je v jezi zažgal domačijo. Ko so razkopali razvaline, so našli požigalec pod razvalinami zgorlega.

Železniška nesreča. Pri postaji Warriobridge v Ameriki je skočil raz tir osebni vlak. Štiri osebe so bile ubite, 25 pa težko ranjenih.

Zvest pes. V neki vasi pri Zatecu na Češkem je umrl pred kratkim tamošnji gostilničar Anton Sark, ki je zapustil zelo zvestega psa. Ta pes je spremljal svojega gospodarja do groba, na katerem je ostal toliko časa, dokler niso pokopališče zaprli. Od tega časa hodi zvesti pes večkrat na dan na grob svojega gospodarja, kjer ostaja dalje časa in se potem zopet vrača domov. Ako najde pes vrata pokopališča zaprta, čaka toliko časa, da mu jih odpro.

Zelo umestno. Občinski svet v Benetkah je sklenil, da se z ozirom na mednarodni promet kaznuje vsako preklinjanje, prepiranje in vpitje na cestah.

Po 70letnem zakonskem življenju skupno pokopana. V angleškem mestu Karlton je pred kratkim umrla neka 92letna gospa King vsled starosti. Dva dneva pozneje je pripovedoval njen neotolažljivi soprog, da je v sanjah videl, kako pripravljajo na pokopališču na enem mestu, ki je bil določen za njegovo zvesto družico, dva groba. Eden izmed grobov je zanj, pristavljaj je starček smehljaje. In v resnici je 94letni mož 36 ur nato za vedno zaspal. Ker so pogreb umrle žene na prošnjo moža odložili za nekaj časa, so pokopali oba naenkrat skupaj. Živela sta v zakonu 70 let.

Porod na smrtni postelji. Na Gornjem Štajerskem je povozil graški osebni vlak ženo delavca Scheibeta ter jo grozovito razmesaril. Ko se je borila s smrtjo, je porodila dete, ki je popolnoma zdravo.

Smrtni padec iz četrtega nadstropja. V Pragi je v odsotnosti staršev triletni sinček trgovskega sluga Gabriela, ki je imel mrzlico, v neopaženem trenutku vstal iz postelje ter splezal na okno, da bi videl, če oče že prihaja. Ker pa se je preveč nagnil naprej, je izgubil ravnotežje ter padel iz četrtega nadstropja na cesto, kjer je obležal mrtev s polomljenimi udi.

Umrlo 564 milijonarjev. Mestni urad v Parizu je priobčil sledeče podatke: Leta 1910 je umrlo 564 milijonarjev, ki so zapustili svojim dedičem šest milijard.

50 milijonov kron škode je napravila v Avstriji kuga-slinovka zadnji dve leti; tako se poroča od živinozdravniške državne komisije. To ni nobena malenkostna svota, če se pomisli, kako drago je dandanes oskrbovanje živine. Iz Gornjeavstrijskega, Solno-

grškega in Moravskega prihajajo zopet poročila, da se širi slinovka dalje.

Bogati cigani. Župan v Kečkemetu je dal dovoljenje neki ciganski tolpi, obstoječi iz 23 članov, da se tam naseli. Po izpovedbi njihovega voditelja so prepotovali ves svet in skoro vsak član govori 6 do 9 jezikov. Gotovine in draguljev imajo za več nego milijon kron.

Glas iz Amerike.

Rojak nam piše iz Amerike:

Johnstown, dne 16. jan. 1912.

Pretečeno leto sem imel priložnost, prepotovati skoro celo Severno Ameriko. Slednjič sem pa običal zadržan zaradi htre in zelo hude zime tukaj v Johnstow-Pensilwanija. Ah, to je bila „špasna“ reč, to moje „vandrane“. Tukaj v deželi strdi in medu, pač ubogi popotni človek ne ve, kedaj in pa kje se vsede na lim. Kdo ve, kako neprijetno je, potovati po Združenih državah v Ameriki, posebno ne, če je človek tako-le bolj pri suhem! V naši domovini je potovanje prijetno. Rokodelčič pobere svoje srajce, zavije svoje stare hlače v culo, pa gre na pot. Tukaj pa ne gre to kar tako.

Vsak vandrovec mora imeti vsaj toliko okroglega, da je v stanu, plačati vožnjo za svoje telo. Cest Amerika ne pozna, da bi človek po cesti hodil in počival pod vsakim drugim drevesom, kakor se vidijo doma v naših slovenskih krajih, tega tukaj ni. Da se pa tudi pride iz kraja v kraj, so si pa amerikanski postopači zmislili, da vozijo tovorni vlaki ravno tako hitro kakor osebni, in se pričeli obešati za vsak tovorni vlak, dokler niso postave tega s strogo kaznijo prepovedale. Od 6 mesecev ječe do 2 leti „spekkamere“ dobi tak nepridiprav za plačilo. Svobodoljubnim ameriškanskim postopačem to seveda ni po godu. Jaz sem se take vožnje skrbno varoval in si je tudi ne želim. Sicer še vedno dvomim o svojem ostanku, ker razmere so slabe. Slaba je za delo, Sicer za delo nam ni kdo več kaj. Dela se največ zato, da se kaj zasluzi. Ker pa amerikanski delodajalci ne dajo drugače penez, da jih zaslužimo, zato moramo delati. Na vsakovrstne načine moramo pokazati našo spretnost. Eni v rudnikih, drugi zopet v premogovnikih in v tisočerihi tovarnah; ameriškanski delodajalec hoče vse videti in ti pa poskusi, kaj da zmoreš.

Slovenci so povsod priljubljeni delavci in jih vsakdo rad sprejme v službo zaradi njih pridnosti. Nahajajo se pa tudi taki, ki jim je obležalo delo v železnicah in ki so prepotovali že tudi celi svet. Mi pomilujemo te poštenjakoviče, ker v lenobi so že davno prekosili afrikanske beduine (pustnijske pohajalce). Vendar so pa na boljsem od nas in imajo tudi baje dovolj kruha. Ne vzemite mi za hudo, če se je v meni, skromnem slovenskem potniku, v neizmerno dolgih urah moje vožnje vzbudila neka misel: Kaj ko bi človek takole h kakemu kralju prišel za ministra; zares skromna želja. Najbrž pa ne pride do tega.

Delodajalci pravijo, da ni čela, trgovci pa, da so živila vsak dan dražja. Tako človek ne ve, komu naj verjame.

Kar se tiče našega društvenega življenja, ne zaostajamo za drugimi narodi. Tukaj imamo svojo dvorano z odrom, kjer se večkrat vprizori kakšna lepa slovenska igra. Razven tega imamo dobro izvežbano pevsko društvo. Samo cerkve dosejaj še pogrešamo. Pa tudi za to se že nekaj pripravljaj. V kratkem času bomo pričeli z zgradbo. Nikakor pa ne priporočam, da bi se rojakom tam na oni strani luže, to je v naši stari domovini, vzbudile želje po Ameriki, ker se vsled tukajšnjih res slabih razmer marsikatere nade ne dajo uresničiti. Če se obrne na bolje, bom zopet poročal.

Z vsemi dobrimi željami in najboljšimi upi, da bi se vsem mojim rojakom v stari in novi domovini prav dobro godilo, pozdravljam V. V., slikar.

PODLISTEK.

† Lovro Stepišnik.

Umrlo je — mož!
Kje tak je še med nami?
Gregorčič.

Zopet je vasovala blede smrt po naši slovenski domovini in pobrala seboj moža, ki je bil takorekoč steber naše mile domovine. Ni ga ranila s težko koso, le lahko ga je poljubila, in odšel je s svojo nevesto starček v deželo velikih, večnih in blaženih duhov. Umaknil se je starček s pozorišča in napravil prostor desetorici drugih narodnih delavcev. Bil je med prvimi narodnimi probujevalci na Štajerskem, ki je pomagal orati ledino, pomagal preganjati temo nevednosti in nezavednosti, bil je takorekoč eden izmed predhodnikov, ki so pripravljali tla sedanjim narodnim organizacijam. Ni mu bilo dano, iskati si izobrazbe po šolah, bil je samouk od zibel do groba. Njegovo življenje je priprosto, navadno, vendar vsestransko vzgledno.

Lovro Stepišnik se je rodil dne 28. julija 1834 v Vojniku. Že kot deček je prišel s starši v Gornjo Ložnico pri Slov. Bistrici. Tu so se nastanili v takozvanem židarskem mlinu, ki stoji ob Ložnici. L. 1861. se je že seznanil in spoprijateljil z dr. Josip Vošnjakom, ki je bil tedaj zdravnik v Slov. Bistrici. Ostala sta si zvesta in odkritosrečna prijatelja do smrti. Prav lepo se ga spominja Vošnjak v romanu „Pobratimi“ in opisuje njegovo rodoljubje in narodno navdu-

šenost. Urh Dolinšek je bil v tedanji narodni zaspanosti dolina v puščavi.

V tem času je spisal Lovro „Gočevski katekizem“ in očrtal v prav gladkem in lepem jeziku ženitve in svatbine navade ter napitnice pri Slovincih. Knjiga je popolnoma delo Stepišnikovo, a vseeno jo je izdal in založil pod svojim imenom Karol Bastjančič v Slovenjem Gradcu.

S pomočjo dr. Vošnjaka je ustanovil Lovro tudi prvo bralno društvo v celem okraju, ki se je imenovalo „Bralno društvo pod Pohorjem“. Lovro je bil društvu v eni osebi predsednik, tajnik in blagajnik in večinoma tudi plačnik stroškov. Pred kratkim mi je pravil sam, kako je hodil peš v Maribor k škofu Slomšekju po „Drobtinice“ in druge slovenske knjige. Postal je osebni prijatelj Slomšekov in mu pomagal med kmeti širiti narodne ideje. Ker pa ljudem le ni bilo za čitanje, storil je Lovro, kakor je pravil sam, čisto poseben poskus. Poslal je namreč moža s košem knjig po vaseh in celo na Pohorje, ki je med kmete delil knjige. Seveda čez mesec dni ni bilo več mogoče vseh knjig dobiti nazaj.

Meseca decembra leta 1866 so se zbrali štajerski rodoljubi v Celju k posvetovanju radi ustanovitve poljudnega tednika na Štajerskem. Bil je navzoč tudi Lovro. Na njegov predlog je dobil list ime „Slovenski Gospodar“. Torej se sme Lovro Stepišnik po vsej pravici imenovati o č e „S l o v e n s k e g a G o s p o d a r j a“. Ostal mu je zvest do smrti. Ohranil si je do smrti sleherno številko.

Ko je dr. Vošnjak leta 1867 kandidiral v deželni zbor štajerski, prignal je Stepišnik cele vrste kme-

tvov k volitvi. Vošnjak v „Pobratimi“ prav lepo opisuje njegovo neizmerno veselje do zmage Slovencev.

Pozneje se je preselil Stepišnik v Slov. Bistrico in si je v mestu sezidal lepo hišo, ki ga pa ni ravno osrečila. V Bistrici je deloval v istem duhu naprej. Nemeem je bil trn v peti. Še kot starček je gorel za narodno probujo. Z veseljem je pozdravil novoustanovljeno Zgodovinsko društvo v Mariboru, pridno je zbral in iskal starine. Daroval je društvu mnogo znamenitih stvari, stara kopja, sulice, stare rimske podkve in stare denarje. Njegov nagrobni spomenik naj bi bil tudi nekakšna zgodovinska posebnost. Želje je, da se mu postavi spomenik iz starega „turškega korita“, ki leži na Kostanjevici v župniji Sv. Venclesla na Pohorju.

Za delo za narodovo prosveto je živel, v delu za narod se je tudi postaral. Nekako vnanje zapuščen je hodil okrog, sluh in vid sta ga zapuščala, njegovo srce pa je bilo še vedno nespremenjeno mlado.

V ponedeljek, dne 12. februarja se je izrazil, da ima neke posebne srčne občutke, da čuti nekako nebeško veselje. Še isti večer je tudi zbolel, in v petek, dne 16. svečana, je mirno spravljen z Bogom zaspal.

Lovro, tvoje delo počiva na gričku nad Slovensko Bistrico na pokopališču. Tje gledaš po daljni slovenski domovini, ki si jo ljubil iz srca, za katero si delal, za katero trpel. Tvoj duh pa živa vedno veselje v večnem miru pri Bogu. Potegoval si se za pravice slovenskega ljudstva tu v življenju, poteguj se tudi pri Vsemogočnem sedaj, da doseže naše ljudstvo kmalu prostost iz spon sprvažnikov. Lovro spavaj sladko, tvoj duh pa naj živi!